

Naše Topolčianky

júl, číslo: 2/2018, XVI. ročník, vychádza bezplatne pre obyvateľov Obce Topolčianky

Vážení spoluobčania

Opäť sa Vám prihovám prostredníctvom Našich Topolčianok v období, kedy sa my dospeli snažíme nadobudnúť nové sily čerpaním plánovaných letných dovolení a deti si každoročne užívajú zaslúžené dvojmesačné prázdniny.

Letné mesiace júl – august sú v našej obci neodmysliteľne spojené s kultúrou, konkrétne s organizovaním tradičného Kultúrneho leta na historickom nádvorí Topolčianskeho zámku.

Hlavnými organizátormi Kultúrneho leta 2018 sú Obec Topolčianky a JMF ZOO SR, stredisko Zámok Topolčianky. Verím, že interpreti a súbory, ktoré pre Vás vybrali pracovníčky oddelenia kultúry OcÚ Topolčianky Vám svojimi vystúpeniami príjemnejšie aj tohoročné letné nedeľné odpolednia.

Tak, ako po minulé roky, aj tento rok bude vstup pre návštevníkov na všetky podujatia zdarma. Preto chcem využiť tento priestor a úprimne poďakovať všetkým sponzorom, ktorí nám pomohli s organizáciou Kultúrneho leta 2018.

Vyvrcholením letnej sezóny bude kultúrno-spoločenské podujatie v centre obce, ktoré sa

bude konať 8. septembra 2018 a celý jeho priebeh a program bude venovaný 725. výročiu prvej písomnej zmienky o Obci Topolčianky.

V aprílovom vydaní Našich Topolčianok som Vás informoval o schvaľovaní investičných akcií na rok 2018 poslancami OZ Topolčianky na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Na základe ich schválenia plánujeme zrealizovať v našej obci v roku 2018 nasledovné akcie: výstavba miestnej komunikácie a chodníka na Víglašskej ulici (nová rozvojová lokalita v súlade s platným územným plánom obce), výstavba chodníka pre chodcov v úseku od „Hornej krčmy“ po Ulicu Hrázda (vybavuje sa stavebné povolenie), rekonštrukcia chodníka na Hostianskej ulici, rekonštrukcia chodníka od pohostinstva Zelená žaba po autobusovú zastávku Drevo sklad a tiež výstavba oporného múru na spevnenie svahu na Mlynskej ulici.

V letných mesiacoch plánujeme kompletne sprevádzkovať areál TJ Tatran Topolčianky (ubytovanie, kuchyňa, espresso) prostredníctvom spoločnosti založenej obcou - TATRAN ŠPORT

s.r.o., Športová 1067/17, Topolčianky. Som presvedčený, že poctivou prácou a dobrou koncepciou prinavrátíme tomuto areálu športový a kultúrno-spoločenský život tak, ako tomu bolo v nedávnej minulosti.

Na záver môjho príspevku mi dovoľte vážení spoluobčania zaželať Vám aj Vaším rodinám príjemné a pohodové prežitie letných mesiacov.

Juraj Mesko
starosta obce

8. SEPTEMBRA 2018 Vás pozývame na:

**Oslavu 725. výročia
prvej písomnej zmienky o Obci Topolčianky
Folklórne slávnosti, Vinobranie
Festival tradičných remesiel a chutí**

V programe sa Vám predstavia nasledovné folklórne skupiny:

DFS Matičiarik z Topolčianok – hry, piesne a tance
FSK Vrštek Hostie – „Na jarmok“
FSK Drieňovanka Obyce – „Na gazdovskom dvore“
FSK Praslica Kozárovce – „Dožinky“
FSK Javorina Kolačkov – „Ohováračky“ a pásmo piesní
FSK Topolnica z Topolčianok – „Svadba v Topolčiankach“

Pred letom 2018

V toku nášho času máme označené roky číslicami. Možno je to preto, že človek chcel vždy ovládnuť aj čas. No aj keď si to nechceme pripustiť, čas plynie rovnakým prúdom už od počiatku vesmíru.

Každý moment súčasnosti predchádza budúcnosť a je súčasťou minulosti. Tak aj čas, ktorý sme si pomenovali číslom 2018. Pre niekoho je to rok narodenia, inému je to rok napr. maturity alebo ukončenia štúdia, či rokom posledným. Významné medzníky v našom živote, v našom čase.

Tak podobne pôsobí aj čas na komunitu akou je naša obec.

Naše zrodzenie je zahmlené v hĺbinách času dávnych vekov, kde nesiahajú žiadna pamäť. Preto sa len domnievame, ako dlho je

domovom náš chotár človeku. No máme aj inú pamäť. Vpísanú do neďalekej minulosti. Času, ktorého skutky sa už nedajú zmeniť.

Preto je taká vzácna, jedinečná a zabudnúť ju by bolo nehodné nás, ktorí tu na koreňoch našich predkov prežívame súčasnosť a tvoríme tým minulosť pre naše deti a deti ich detí...

V tomto roku si pripomíname 725. výročie prvej písomnej zmienky o Topolčiankach, ktorá našu obec zapisuje do učebnic dejepisu. Nie je to však jediné historické pripomenutie našej minulosti.

V tomto roku si pripomíname aj sté výročie moderných dejín Slovákov v spoločnom štáte s českým národom v Československu.

Letné sídlo prezidenta je jediný počin, na ktorý môžeme byť náležite hrdí.

Hovorí sa, že národ, ktorý si neváži svoju históriu, nie je národom s budúcnosťou. A my sme tu a teraz.

Na mieste, kde sa tvorila nie-

len história obce ale aj štátu. Preto nezabúdajme.

Sme kontinuitou spojený s minulosťou a tvoríme budúcnosť.

Rok 2018 je naším rokom spomienok novej histórie.

Za redakciu R. Kazík

Z fotoarchívu Miroslava Mihalíka, Fotoklub FoTOP Topolčianky

Šľachtické rody v Topoľčiankach

(pokračovanie IX.)

Dokončenie rozprávania o grófovi Karolovi Zichym z minulého čísla

Mecén umenia - Zichiovci boli jedným z najvýznamnejších uhorských šľachtických rodov. Jeho členovia zastávali v Uhorsku a pri cisárskom dvore vo Viedni významné štátne a vojenské funkcie. Zichiovci boli aj významným katolíckym rodom. Je známe, že donátorom tzv. Zichovského oltára v kostole sv. Jána z Mathy („Trojička“) v Bratislave bol práve gróf Karol Zichy. Je to votívny oltár z roku 1736 a je zasvätený Matke Božej. Je na ňom milostivý obraz Panny Márie. Pred týmto obrazom a oltárom sa každoročne 8.12. vykonáva zasvätenie Bratislavy Panne Márii.

Iné hospodárske objekty v obci - Okrem objektov spomenutých v minulom čísle sa v samotnej obci nachádzal aj panský hostinec (Diversorium) - murovaná stavba s troma izbami, pivnicou, kuchyňou a stajňami, pri hostinci sa nachádzala pekáreň (Fornax). Pri mestečku sa nachádzal aj rybník (Piscina) s viacerými druhmi rýb, prevládali však kapre a mreny.

Zmena sídla Tekovskej župy a ďalší rozvoj mestečka - V období Karola Zichyho došlo k zmene sídla Tekovskej župy. Tá sídlila v Topoľčiankach asi od roku 1580 (v niektorých zdrojoch sa uvádza dátum 1561). Župa sídlila v župnom dome, ktorý sa nachádzal v mieste dnešného hippologického múzea. Župné sídlo bolo v Topoľčiankach až do roku 1735, kedy bolo preložené do Zlatých Moraviec. Malo sa tak stať z dôvodu vyšších nárokov župy na administratívne priestory, čomu, na rozdiel od grófa Zichyho, vyhovel zlatomoravecký barón Anton Paluška, keď ponúkol župe svoju kúriu.

V tomto je však možné vidieť skôr zámer grófa ako nedbalosť. Potenciál Topoľčianok videl v inom ako v bežnom administratívno-obchodnom centre. V relatívne malom mestečku najneskôr od druhej polovice 16. stor. postupne vznikala výnimočná koncentrácia ojedinelých kultúrnych pamiatok a panských hospodárskych a rekreačných zariadení (renesančný zámok s klasicistickou prestavbou, honosný kostol, rozľahlý anglický park, lesná správa, chov ušľachtilých koní, atď...). Toto všetko bolo možné iba vďaka masívnym investíciám a pozornosti, ktoré jednotlivé šľachtické rody celé stáročia počnúc pánmi z Topoľčianok a končiac Habsburgovcami venovali Topoľčiankam a okoliu.

Processus Kiss-Tapolcsanensis - Po presune župy však v Topoľčiankach naďalej zostal okres. Tekovská župa sa do 19. stor. členila na 4 slúžnovské okresy - Osliansky, Levický, Vrábelský a Malo-Topoľčiansky (sídlo v Topoľčiankach), neskôr sa vytvoril aj piaty okres - Svätý Kríž nad Hronom. Okres Topoľčianky (Processus Kiss-Tapolcsanensis) pozostával z troch mestečiek - Topoľčianky, Sv. Beňadik a Zlaté Moravce a z približne 40 obcí. Teritoriálne bol vymedzený obcami Skýcov - Malá a Veľká Lehota za severu, Svätý Beňadik - Kozárovce z východu, Nevidzany - Nová Ves nad Žitavou z juhu a Beladice - Ladice zo západu. Aj keď v neskorších obdobiach došlo k menším úpravám jeho hraníc, faktom je, že aj dnešný okres Zlaté Moravce takmer dokonale kopíruje starý okres Topoľčianky s výnimkou niektorých okrajových obcí.

Sídlo okresu zostalo v Topoľčiankach aj po preložení sídla župy do Zlatých Moraviec, a to až do roku 1883, kedy bol aj okres preložený do Zlatých Moraviec.

Úmrtie - Karol Zichy zomrel 14. 6. 1741 v Bratislave. Zomiera iba 11 dní pred korunováciou rakúskej arcivojvodkyne Márie Terézie za uhorskú kráľovnú v Bratislave. Ako strážca uhorskej kráľovskej koruny mal priniesť svätoštefanskú korunu do korunovačného chrámu. Pochovaný bol v krypte rodu Zichy pod kostolom sv. Márie Magdalény v Rusovciach. Ovdovená Juliana von Stubenberg sa krátko po jeho smrti vydala za 78-ročného vdovca, uhorského palatína grófa Jána Pálffyho. Zomrela vo veku 66 rokov 20.4.1763 v Bratislave. Pochovali ju vedľa jej druhého manžela do pálffyovskej krypty pod presbytériom Dómu sv. Martina v Bratislave.

Osud panstva Topoľčianky - Keďže Karol Zichy nezanechal potomkov, jeho majetky okrem panstva Topoľčianky zdedil bratranec Imrich Zichy. Panstvo Topoľčianky získali iní jeho príbuzní, o ktorých budeme hovoriť v niektorom z ďalších článkov.

Ing. Ivan Lukáč,
Historický klub OZ Park Topoľčianky
zdroj: www.parktopolcianky.sk

„Ku Márii, ku milej Matičke...“

Rímskokatolícky farský úrad v Topoľčiankach

Vás pozýva na tohoročnú

332. Škapuliarsku púť

v dňoch 11. - 15. júla 2018

PROGRAM

TRÍDUUM PRED PÚŤOU

STREDA 11. júla 2018
18.00 sv. omša - celebruje Mons. Marián Šuráb,
kanonik Nitrianskej katedrály

ŠTVRTOK 12. júla 2018
18.00 sv. omša - celebruje vdp. Ján Kušnír,
SVD, Nitra - Kalvária

PIATOK 13. júla 2018
18.00 sv. omša - celebruje vdp. Roman Titze,
prefekt kňazského seminára v Nitre

SOBOTA 14. júla 2018
Od 15.00 hod. - Svätosť zmierenia
15.00 hod. - Sv. omša za nové kňazské a rehoľné povolania
16.30 hod. - Krížová cesta pre maďarských pútnikov
17.30 hod. - prijatie do Škapuliara (Pri kríži pod lipou)
18.00 hod. - Krížová cesta pre slovenských pútnikov
18.00 hod. - v kostole sv. omša pre maďarských pútnikov
Celebruje Mons. László Bíró, biskup,
vojenský ordinár v Budapešti
19.00 hod. - Prijatie do Škapuliara (Pri kríži pod lipou)
20.00 hod. - Koncelebrovaná sv. omša na Kalvárii
Hlavný celebrant: J. Exc. Mons. Viliam Judák,
nitriansky biskup
Po sv. omši: - sviečková procesia do zámku, litánie, sláv-

nostné eucharistické požehnanie z balkóna zámku; nasleduje mládežnícky program na Kalvárii
24.00 hod. - sv. omša pre mládež na Kalvárii, celebrujú rodáci z Topoľčianok.

NEDEĽA 15. júla 2018
5.30 hod. - sv. omša pre pútnikov v kaplnke zámku
7.00 hod. - sv. omša pre slovenských pútnikov v kostole
Celebruje vdp. Daniel Dian,
šéfredaktor Duchovného pastiera
8.30 hod. - sv. omša pre maďarských pútnikov v kostole
Celebruje Zsolt Farkaš, farár vo Svodíne
9.30 hod. - Prijatie do Škapuliara (Pri kríži pod lipou)
10.30 hod. - Slávnostná koncelebrovaná sv. omša na Kalvárii
Hlavný celebrant: Mons. Peter Brodek,
generálny vikár
Obrad zverenia dievčat Panne Márii Karmelskej na Kalvárii
16.00 hod. - Hodinky ku Škapuliarskej Panne Márii v kostole
Pešia púť mládeže do Topoľčianok 11. - 15. júla 2018

KULTÚRNE LETO 2018

Obec Topoľčianky a JMF ZOO v SR - stredisko Zámok

**Vás srdečne pozývajú na KULTÚRNE LETO,
ktoré sa uskutoční na nádvorí Zámku Topoľčianky,
v prípade nepriaznivého počasia v priestoroch DKS Topoľčianky**

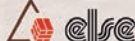

1. júl 17.00 hod.	OTVORENIE KULTÚRNEHO LETA 2018 S HUDBNOU SKUPINOU M - TRIO Príhovor k otvoreniu KULTÚRNEHO LETA a koncert hudobnej skupiny z Topoľčian
8. júl 17.00 hod.	HUDBNÁ SKUPINA SPODORECHA NAJ slovenské a české populárne hity
15. júl 17.00 hod.	DUO JAMAHA Populárne DUO zo Šláger TV
22. júl 17.00 hod.	MAROŠ BANGO, PIESNE MÔJHO SRDCA Z repertoáru Bocelliho, Pavarottiho, Duchoňa
29. júl 17.00 hod.	FS INOVEC A FS Z CHORVÁTKA Folklórny súbor zo Zl. Moraviec a z Chorvátska
5. august 17.00 hod.	LEN TAK Hudobná skupina zo Zlatých Moraviec
12. august 17.00 hod.	FSK TOPOĽNICA A DH PODHRUŠOVAN Folklórna skupina a dychová hudba z Topoľčianok
19. august 17.00 hod.	BLACK BAND Hudobnú skupinu z Prievidze poznáte zo Šláger TV
26. august 17.00 hod.	ROBO KAZÍK a jeho hostia Náš rodák, populárny spevák R. Kazík a jeho hostia

Pozývame Vás navštíviť **Národopisné múzeum v Topoľčiankach** každú nedeľu počas Kultúrneho leta v čase od 15.00 do 17.00 hod.

ÚČASTNÍKOV KULTÚRNEHO LETA INFORMUJEME O TOM, ŽE Z KAŽDÉHO KONCERTU BUDÚ VYHOTOVENÉ FOTOGRAFIE, KTORÉ BUDÚ UVEREJNENÉ VO FOTOGALÉRII NA OFICIÁLNEJ INTERNETVEJ STRÁNKE OBCE TOPOĽČIANKY www.topolcianky.sk

Podujatie podporili:

História nášho NÁRODOPISNÉHO MÚZEA

Blížia sa prázdninové mesiace, počas ktorých sa už viac rokov konajú podujatia pod názvom KULTÚRNE LETO, ktorého sprievodným podujatím je možnosť navštíviť miestne NÁRODOPISNÉ MÚZEUM.

Náše múzeum vzniklo za zaujímavých – výnimočných okolností. Bolo to v roku 1984, keď sa konalo stretnutie dedičov po rodičoch: JOZEFA (zomr.1925) a HELENY (zomr.1971) LUKÁČOVÝCH. Prevažnú väčšinu dedičov tvorili iba vnuci. Z nich najstarší JOZEF LUKÁČ odmietol svoj finančný dedičný podiel s podmienkou, že jeho manželka ANNA si prezrie „truhlice so šatstvom“, v ktorých sa nachádzali takmer storočné kroje a konopné bytové doplnky. Prítomní súhlasili a uvedené predmety sa stali základom nášho „Národopisného múzea“. Priestory na vystavenie uvedených exponátov poskytol vtedajší predseda MNV Ing. Pavol Mihók v novom ešte nevyužitom kultúrnom dome. Múzeum pre návštevníkov bolo otvorené 29. augusta 1984, teda pred 34 rokmi. Vystavených bolo 28 exponátov. Táto udalosť oslovila množstvo občanov našej obce. Dnes sa v múzeu nachádza úctyhodných 619 exponátov a finančná hodnota k 31.12.2017 činila 9.309,00 €. Múzeum navštívilo množstvo záujemcov i odborníkov na muzeálnu tému, najmä z Matice slovenskej z Martina a zo Slovenského národného múzea z Bratislavy. Z tejto ustanovizne Obecny úrad Topoľčianky, starosta obce Juraj Mesko, dostal 24.11.2010 úradný list týkajúci sa MÚZEA s nasledovným textom: Uvedené zariadenie patrí do evidencie zariadení, ktoré majú charakter múzejnej prezentácie pod registračným číslom: ZMP/16/2010 - podpis PaedDr. Rastislav Púdelka, generálny riaditeľ.

A tak už 8 rokov sme „úradne ocenené múzeum“. Veríme, že uvedený dôvod osloví návštevníkov i občanov a prídu nahliadnuť do našej minulosti, spôsobu života, odievania a pracovnej zručnosti žien i mužov.

Anna Lukáčová

Pre Teba len kvapka, pre niekoho život!

Miestny spolok Slovenského Červeného kríža v Topoľčiankach

pozýva všetkých darcov aj prvodarcov na

Prázdninovú kvapku krvi,

ktorá sa bude konať

dňa

(t.j. v pondelok)

od 8.00 hod.

v priestoroch Domu kultúry a služieb v Topoľčiankach.

Krv je tekutina, ktorá sa nedá nijakým spôsobom vyrobiť. Neexistuje žiadny chemický proces ani žiadna cesta, ako by sa k nej mohol lekár dopracovať.

Jediným zdrojom je len darca.

Tešia sa na Vás členovia MS SČK Topoľčianky a pracovníci Mobilnej transfúznej jednotky z Nitrý.

Dňa 16.apríla 2018 sa zúčastnilo „Starostovskej kvapky krvi“ 66 darcov, z toho 8 prvodarcov. Ďakujeme všetkým zúčastneným za tento humánný čin a veríme, že sa stretneme aj 20.augusta 2018. - MS SČK -

Medzinárodná výstava fotografií 2018

V Dome kultúry a služieb v Topoľčiankach bol v dňoch 31. apríla až 4. mája 2018 otvorený IX. ročník Medzinárodnej výstavy fotografií členov FoTOP FOTOKLUBU Topoľčianky a fotografických prác Volodimira Norbu, AFIAP, prezidenta Photographic Art Association of Transcarpathia.

Volodimir Norba

Narodil sa 20.7.1966 v obci Čornotyšiv v Zakarpatskej oblasti (Podkarpatská Rus). Fotografuje od svojich 12 rokov. Je zakladajúcim členom a predsedom fotoklubu Photographic Art Association of Transcarpathia. Zúčastnil sa na viac ako 100 medzinárodných fotografických výstav, z toho dve boli autorské. Získal viacero významných fotografických ocenení na medzinárodných fotosalónoch pod patronátom FIAP. Pracuje ako fotograf a vydavateľ. Volodimir Norba je autorom 12 knižných publikácií a vytvoril viac ako 300 pohľadníc propagujúcich rodný Zakarpatský kraj.

Vyvrcholením fotografickej tvorby FoTOP FOTOKLUBU Topoľčianky býva každoročne medzi-

narodná výstava. V tomto roku predstavuje svoju tvorbu 15 členov klubu: Alica Barutiaková, Miloš Brandt, Pavol Čepček, Michal Gašparík, Monika Gduľová, Milan Horváth, Pavel Kováč, Marcel Meluš, Miro Mihalík, Táňa Orolínová, Jozef Pažitný, Milan Polák, Štefan Roško, Jozef Šabo, Róbert Turčan a priateľ z Ukrajiny Volodimir Norba, prezident Photographic Art Association of Transcarpathia.

Výnimočný rok

Tento rok na jeseň FoTOP FOTOKLUB Topoľčianky oslávi desať rokov od svojho založenia. V uplynulom roku členovia klubu uskutočnili množstvo spoločných stretnutí, zorganizovali fotografický workshop v Banskej Štiavnici, zdokumentovali akcie Kultúrneho leta v Topoľčiankach a zúčastnili sa viacerých fotosúťaží a výstav. Bol to napríklad 3. ročník mapového okruhu TAMAPO, kde sa s kolekciami fotografií fotoklub umiestnil na 7. mieste spomedzi 22 zúčastnených fotoklubov. Na jeseň už tradične zorganizovali výstavu prác na Festivale horských filmov v Nitre. V decembri usporiadali prednášku RNDr. Stanislava Harvančíka Za vtáctvom Ďalekého východu. Začiatkom roka 2018 prvýkrát absolvovali spoločný víkend na chate Stanovisko s vý-

© Pafo ČEPČEK

ročnou členskou schôdzou fotoklubu.

Regionálne kolo AMFO 2018

Najprestížnejšej slovenskej súťaži fotografického umenia na Slovensku sa v apríli 2018 zúčastnili členovia klubu Pavol Čepček a Jozef Pažitný. Získali vo svojich kategóriách vynikajúce druhé miesta a Marcel Meluš čestné uznanie. Ich ocenené práce postúpili do krajského kola súťaže.

Fotoklub vďaka ústretovosti pána Chladného, majiteľa Pizzerie u Majka, už tretí rok pre verejnosť vystavuje v Topoľčiankach svoje fotografie. Od leta roku 2017 tu vystavovali svoje fotografie priatelia z Litoměříc: Petr Hermann,

Karel Pech, Josef Rutter a Miroslav Zimmer, členovia FoTOP: Milan Horváth, Miroslav Mihalík, Štefan Roško a Róbert Turčan.

Za podporu pri organizovaní výstavy fotoklub vyslovuje poďakovanie svojim partnerom, ktorými sú Obec Topoľčianky, Nitriansky samosprávny kraj, Krajské osvetové stredisko v Nitre, Lesy SR, š.p., OZ Topoľčianky, Vinárske závody Topoľčianky, Pizzeria u Majka v Topoľčiankach, END, spol. s.r.o., Topoľčianky a ďalším, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na úspešnom priebehu výstavy.

Text: Anton Kaiser

Foto: Pavol Čepček, Best Foto

Krojované bábätká Moniky Klučiarovej v Topoľčiankach

Dlho pripravovaný projekt Bábätká v kroji spojený s vydaním Kalendára na rok 2018 a s putovnou výstavou fotografií sa stal skutočnosťou 12. novembra 2017. Jeho jedinečnosť sa nezrodila pred objektivom talentovanej profesionálnej fotografky, ale už pred stáročiami, keď vyšívané kroje vytvorili ruky našich prastarých mám.

Profesionálnu fotografku Mgr. Moniku Klučiarovú DiS. zo Zlatých Moraviec priťahovalo umenie od ранného detstva. O fotografovanie sa začala zaujímať už na strednej škole a po ukončení štúdia cestovného ruchu a teológie sa najskôr zamerala na objavovanie prírodných krás Slovenska. Neskôr prešla k veľmi vďačnej téme - umelecká fotografia.

„Ľudové kroje som oddávna vnímala ako mozaiku zloženú z množstva detailov. Okrem kultúrnej hodnoty dedičstva ponúkajú slovenské kroje farebnosť a geometrické tvary, ktoré tvoria základ vo fotografii.“

Prvý fotografický úspech

Prvým Monikiným úspechom bola výstava fotografií v Dome kultúry a služieb v Topoľčiankach, kde pod názvom Dáma zo zámku alebo eklektické reminiscencie autorka prezentovala krásu exteriéru Zámku v Topoľčiankach. Vo svojich umeleckých fotografiách sa jej podarilo oživiť atmosféru národnej kultúrnej pamiatky z čias dávnej minulosti a jeho architektonickú krásu. A navyše autenticky sprítomniť skutočne historickú dámu zo zámku vďaka šarmu fotomodelky Ing. Lucie Fazekašovej zo Slepčian.

Bábätká v kroji

„V každom človeku sa ukrýva veľa nehy a lásky. Veľa námetov poskytujú aj neopakovateľné chvíle pri fotografovaní spoločenských a rodinných udalostí, folklóru, ale najmä newbornu. Mojou vášňou bolo vždy fotografovanie novorodencov. Preto som sa rozhodla spojiť toto neopísateľné čaro s prácou našich predkov a tak netradične povýšiť krásu tradícií.“

Putovná výstava

Unikátne snímky bábätk

zaodeté do originálnych minikrojov z rôznych oblastí Slovenska si milovníci umenia mohli pozrieť na prvej výstave v Dome kultúry v bratislavskej Petržalke. Jedinečnosť a originalitu Monikiných krojovaných bábätkiev predstavil denník Nový čas, časopis Slovenka, Slovenské národné noviny, STV1, televízia Markíza a iné médiá. Po výstave v Bratislave cestovali krojované bábätká na ďalšiu

výstavu do City arény v Trnave, ale i Mlynov v Nitre, Piešťan. Bábätká v kroji predstavila Monika aj v Topoľčiankach 1. mája 2018, odkiaľ poputujú do Žiliny a ďalších miest Slovenska.

Bábätká zaodeté do našich krásnych slovenských ľudových krojov prezentujú nielen kultúru národa, ale i zručnosť, tvorivosť a úctu k tradičným hodnotám.

Text a foto: Anton Kaiser

60-te výročie zubrej zvernice v Topoľčiankach

K atribútom kultúrnej vyspelosti národov patrí aj starostlivosť o prírodné bohatstvo vlastnej krajiny a v širšom kontexte o prírodné bohatstvo sveta. Jeden z najobdivuhodnejších príkladov snahy o zachovanie vymierajúcich živočíchov ponúka príbeh záchranu zubru. V ňom nezanedbateľnú úlohu zohrali slovenskí lesníci. Vybudovaním zubrej zvernice v Topoľčiankach presne pred 60-timi rokmi sme pridali ruku k dielu.

Z výsnia do záhuby

Priamy predok zubru a aj amerického bizóna bol pozdnotreťohorný (cca pred 4 – 6 miliónmi rokov) *Bison sivalensis*, objavený na svetoznámom paleontologickom nálezisku v Sivalických horách v severnej Indii na úpätí Himalájí. Odtiaľ sa *Bison sivalensis* postupne šíril po celej Eurázii. Na západe prenikol až do Anglicka a na východe cez vtedy existujúce pevninské spojenie v mieste dnešného Beringovho prielivu prešiel spolu s Indiánmi, bobrami, vlkami a medvedmi do Severnej Ameriky, kde sa z neho vyvinul americký bizón.

Zubor lesný bol rozšírený prakticky v celej Európe i horách Kaukazu. Svedčia o tom početné maľby na stenách jaskýň obývaných lovcami doby kamennej vo viacerých jaskyniach v južnom Francúzsku a Španielsku. Aj v našich krajoch niektoré erby a miestne názvy ako Zuberec, Zubrohlava svedčia, že v minulosti žil na území Slovenska v hojnom počte.

V Európe sa zubor udržal

tak dlho, ako dlho tu existovali rozsiahlejšie pralesy. Ľudí pribúdalo, pralesov ubúdalo, zubry najskôr začali miznúť v západnej Európe. V Anglicku ich definitívne vyhubili v 12. storočí, vo Francúzsku v 14. a v strednej Európe v 18. storočí. Iba v Poľsku sa zachovali vo voľnej prírode až do 20. storočia. Príznačný je osud zubrov v svetoznámom Bialowiežskom pralesi na severnom pohorí Poľska a Bieloruska. Začiatkom 1. svetovej vojny v roku 1914 ich tam žilo 719 exemplárov. Koncom vojny v roku 1918 ich hájníci napočítali už len 68. Okoliti dedičania sa cez vojnu dostali ku strelným zbraňam a zubrom nebolo pomoci. Napokon (takmer) bodku za zubrami v Európe urobil neslávne slávny Szpakowiczov výstrel. Poslednú zubriu kravu tam, už ako pytlák, zastrelil dlhoročný bialowiežský hájnik Bartolomej Szpakowicz dňa 19.2.1919.

Záchranný program

Našťastie zubry žili ešte v zoológických záhradách a vo zvernicach bohatých šľachticov. V auguste 1923 vznikla Európska spoločnosť pre záchranu zubru. V tom čase žilo na celom svete posledných 56 zubrov – v zajatí. Nastala zdĺhavá práca registrácie pôvodu jednotlivých zvierat, pretože okrem čistokrvných zubrov mnohé boli krížence s americkým bizónom.

Evidované zubry nechali cieľavedome páriť a už v roku 1938 žilo na svete 94 zubrov, po vojne v roku 1953 už 184 zubrov. V roku 1980 žilo na celom svete vo všetkých zoolo-

gických záhradách, zvernicach a v národných parkoch vyše 2000 zubrov. Bol to obrovský úspech a znamenal preradenie zubru v Červenej knihe IUCN zo štatútu krajne ohrozených živočíchov medzi živočchy zachránené. Dnes v Európe vo zvernicach a vo voľnej prírode žije asi 4000 zubrov.

Chov zubru lesného na území dnešného Slovenska

S klesajúcim počtom zubrov vo voľnej prírode na území dnešného Slovenska sa i tu množili pokusy o jeho chov vo zvernicach bohatých šľachticov. Najstarší doklad o chove zubrov vo zvernici na Slovensku pochádza z roku 1568. Posledné súkromné chovy zanikli po roku 1945.

Novodobá história chovu zubrov na Slovensku sa začala 2.3.1957, keď boli do Vysokých Tatier dovezené 2 zubry z Poľska. Bol to známy zubor Putifár a zubrica Pumarka. Tatranský projekt sa napokon nepodarilo zrealizovať, preto sa začiatkom roku 1958 definitívne rozhodlo začať so stavbou zvernice v lokalite Cerianky. Prvé zubry do tejto lokality boli privezené vo februári 1958, zubor Bereg a zubrica Beglianka boli darom vtedajšej sovietskej vlády Československej republiky. V roku 1959 boli do topoľčianskej zvernice prevezené aj zubry z Tatier. Prvý prírastok v Zubrej zvernici Topoľčianky bol zaznamenaný 1.6.1961, bol pomenovaný Sivko, pretože na základe medzinárodnej dohody všetky zubry narodené v Topoľčiankach musia mať meno so začiatočnou

slabikou „Si“. Do konca roka 2017 bolo s touto slabikou pomenovaných už viac ako 200 zubrov mláďat.

Aktuálny stav je 23 jedincov z toho 12 samcov a 11 samíc. Najstarším jedincem v stáde je takmer 23 ročná krava narodená v Topoľčiankach, ktorá ešte aj v minulom roku priviedla na svet zdravé životaschopné mláďa. Dominantným býkom je Egilmez, 9 ročný býk dovezený do Topoľčianok v roku 2012 z Nemeckej spolkovej republiky. V súčasnosti sa zubor lesný pomaly navracia do voľnej prírody i na Slovensku konkrétne v Poloninách.

Záujem o zubriu zvernicu sa z roka na rok zvyšuje, preto sa Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Topoľčianky snažia, aby zvernica plnila aj informačné a výchovné úlohy. Pri príležitosti 50. výročia vzniku zvernice bol v roku 2008 otvorený Lesnícky náučný chodník, ktorý na 10 paneloch oboznámi návštevníkov s históriou chovu zubru v Topoľčiankach. Náučný chodník je vedený nenáročným terénom s veľmi malým výškovým prevýšením. Pohodlne ho absolvujú aj menej zdatní návštevníci približne za hodinku.

Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik Odštepny závod Topoľčianky Vás srdečne pozývajú na návštevu zubrej zvernice a zároveň si spolu s nami pripomenúť 60-te výročie založenia zubrej zvernice.

Ing. Martin Sýkora,
poľovnícky referent,
Lesy SR, š. p. OZ Topoľčianky

VEREJNÁ KANALIZÁCIA V OBCI TOPOĽČIANKY

Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. vybudovala v Obci Topoľčianky v rámci stavby „Topoľčianky - Dobudovanie kanalizácie“ verejnú splaškovú kanalizáciu a k jednotlivým nehnuteľnostiam boli vybudované aj odbočenia s možnosťou pripojenia sa na verejnú kanalizáciu.

Novelizovaný zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách nariaďuje pripojenie na verejnú kanalizáciu, ak je v záujmovom území vybudovaná do 31. decembra 2021, ale iba v tom prípade, ak má vlastník stavby alebo pozemku platné povolenie na iný spôsob likvidácie odpadových vôd.

Ak takýmto povolením nedisponuje, je povinný sa pripojiť na verejnú kanalizáciu, inak sa do-

pušťa priestupku, za ktorý odbor starostlivosti o životné prostredie príslušného okresného úradu môže uložiť pokutu až do výšky 331 eur. Pokutu je možné uložiť aj opakovane, ak nebudú splnené podmienky likvidácie odpadových vôd.

Mnohé žumpy sú netesné a odpadové vody presakujú do podlažia a znečisťujú zdroje pitnej vody vo Vašej obci. Občania Obce Topoľčianky pripojením svojich nehnuteľností na verejnú kanalizáciu zabezpečia ekologickú likvidáciu splaškových odpadových vôd prostredníctvom verejnej kanalizácie, zvýšia ochranu a kvalitu životného prostredia v obci, a hlavne prispejú k ochrane vodných zdrojov v obci, ktoré mnohí využívajú.

Žiadosti o pripojenie na verejnú kanalizáciu spolu s technickými podmienkami na pripojenie si môžete vyzdvihnúť na obecnom úrade Topoľčianky.

V súčasnosti naša spoločnosť vyhlásila GENERÁLNY PARDON pre všetkých, ktorí bez zmluvy odberajú vodu z verejného vodovodu a vypúšťajú odpadové vody do verejnej kanalizácie. V období od 1.4.2018 do 1.7.2018 majú možnosť prihlásiť sa a požiadať o uzatvorenie zmluvy v zákazníckom centre v sídle Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s., Nábřežie za hydrocentrálou 4, 949 60 Nitra. Voči vlastníkom, ktorí využijú túto možnosť, si naša spoločnosť nebude v danom období uplatňovať žiadne sankcie.

Po skončení GENERÁLNEHO PARDONU v prípade preukázania neoprávneného odberu vody z verejného vodovodu a vypúšťania odpadových vôd do verejnej kanalizácie si Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. uplatní voči neoprávneným odberateľom/producentom náhradu škody, zmluvnú pokutu a úhradu nákladov spojených so zisťovaním neoprávneného odberu.

GENERÁLNY PARDON je vhodnou príležitosťou pre vlastníka stavby alebo vlastníka pozemku splniť si zákonnú povinnosť pripojenia nehnuteľnosti na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Región Nitra Cyklomaratóň Topoľčianky
Športový klub Topoľčianky v spolupráci s Obcou Topoľčianky,
Regiónom Nitra, Nitrianskym samosprávnym krajom
a Slovenským zväzom cyklistiky

pozyva všetkých cyklistov

na 3. ročník

Región Nitra Cyklomaratóň Topoľčianky,

ktorý sa uskutoční v **nedelu 23. septembra 2018.**

Súťažiť sa bude v kategóriách: rodinné družstvo, kadeti, juniory, ženy, muži, elektrobicykle. Trate povedú Tribečským pohorím, štart a cieľ bude na Dostihovej dráhe v Topoľčiankach.

Detská tour Petra Sagana

Zároveň pozyvame všetky deti do 14 rokov na cyklistické preteky Detská tour Petra Sagana, ktoré sa budú konať na Dostihovej dráhe v Topoľčiankach v **sobotu 22. septembra 2018.**

Viac informácií nájdete na: www.cyklotopolcianky.sk

Prehľad počasia za marec - máj 2018

	Priemerná teplota vzduchu v °C	Vodné zrážky litrov/m ²
Marec	3,8 °C	32,0 mm
Apríl	16,9 °C	44,3 mm
Máj	20,6 °C	55,9 mm

Teplotne sa vyznačuje mesiac apríl. Pre porovnanie: priemerná teplota mesiacov apríl za posledných 32 rokov bola 9,9 °C – M. Šabík –

Nabliadli sme do matriky

marec - jún 2018

Narodili sa:

Sofia Miladinovič, rodičia Lenka Miladinovič a Saša Miladinovič, Žitavská
 Isabella Patrícia Suchá, rodičia Róberta Zdenka Zovčínová – Suchá a Patrik Suchý, Pažitská
 Liliána Bíróová, rodičia Bc. Monika Bíróová a Bálint Bíró, Parková

Narodenie nahlásené z osobitnej matriky (február 2018):

Matteo Heriban, rodičia Mgr. Veronika a Peter Heriban, Portland, Oregon, USA

Sobáš uzatvorili:

Roman Križo a Mgr. Silvia Opálená, 14.4.2018 v Topoľčiankach

Stanislav Lacina a Bc. Karolína Partlová, 14.4.2018 v Topoľčiankach

Ing. Daniel Haspra a Mgr. Michaela Krajčiová, 21.4.2018 v Topoľčiankach

Lukáš Pittner a Michaela Macejková, 5.5.2018 v Topoľčiankach

Ing. Ján Altperger a Ing. Silvia Fraňová, 5.5.2018 v Trenčíne

Juraj Mišeje a Ing. Lenka Laktišová, 12.5.2018 v Topoľčiankach

Mário Straka a Ing. Silvia Kazíková, 26.5.2018 v Topoľčiankach

Eugen Czermak a Mária Smutná, 26.5.2018 v Beladiciach

Ing. Matúš Mokrán a Miroslava Hudcová, 2.6.2018 v Topoľčiankach

René Hicel a Katarína Kazimírová, 8.6.2018 v Topoľčiankach

Opustili nás:

Anna Kurkinová, Partizánska, zomrela 17.3.2018

Katarína Čepčeková, Mlynská, zomrela 29.3.2018

Karol Kazík, Mlynská, zomrel 4.4.2018

Mária Furdová, Lipová, zomrela 13.4.2018

Gejza Čepček, Žitavská, zomrel 2.5.2018

Milena Siklienková, Hlavná, zomrela 7.5.2018

Tibor Lenčes, Hlavná, zomrel 11.5.2018

Štadión „na lazoch“ takú hviezdnu zostavu ešte nevidel

Exhibícia na počesť nášho rodáka Jána Kociana pobavila veľkých ako aj malých. V mládežníckom veku obliekal dres Tatran ako žiak a dorastenec, neskôr ho štúdiá zaviali do Martina a na vojenskú službu nastúpil v Dukle Banská Bystrica. Kto by bol vtedy povedal, že nakoniec si zahrá v československej reprezentácii na majstrovstvách sveta, nemeckej bundeslige a bude mať úspešnú trénerskú kariéru.

Janko oslávil 60-ku exhibičným zápasom na trávniku, tam, kde začínal - „na lazoch“. Prišli viacerí bývalí spoluhráči zo slávneho tímu, ktorý hral na MS v Taliansku v roku 1990 a mnohé ďalšie známe tváre. Skutočne známe tváre, ktoré sa sľúbili, aj prišli. A to bol najväčší dôkaz, že ide o veľkú osobnosť na futbalovej mape. Mužstvo Jána Kociana (futbalista roka Česko-Slovenska 1990) posilnili: Ľubomír Moravčík (futbalista roka Česko-Slovenska 1992), Miroslav Karhan (futbalista Slovenska v roku 2002), Ivo Knoflíček (reprezentant Česko-Slovenska), Igor Demo (reprezentant Slovenska), Petr a Pavel Řehák (bývalý hráč Slávie Praha, v súčasnosti asistent trénera v pražskej Slávii), Lukáš Haraslín (reprezentant Slovenska do 21 rokov), Jozef Piaček (bývalý hráč MŠK Žilina), Martin Ondrejka (FC Vion) a bývalí hráči Tatranu Topoľčianky. V dresoch Československého leva nastúpili: Tomáš Skuhravý (futbalista roka Česko-Slovenska 1991), Dušan Herda (majster Európy v Belehrade 1976), Jozef

Stümpel (majster sveta v hokeji 2002), Robo Petrovický (majster sveta v hokeji 2002), Leo Gudas „bronzový muž“ (bronzový medailista zo ZOH v Albertville 1992 v hokeji, štvornásobný bronzový medailista z majstrovstiev sveta v hokeji), Igor Bališ (reprezentant Slovenska vo futbale), Jaro Timko (reprezentant Slovenska vo futbale), Július Šimon (reprezentant Slovenska vo futbale), Ondrej Krištofik (reprezentant Slovenska vo futbale), Jaroslav Dekýš (FC Nitra), Stanislav Lieskovský (hráč Sparty Praha).

Pri tónoch bývalej československej hymny na úvod futbalového zápasu mnohým nasakovala husia koža a tým skôr narodeným obyvateľom Topoľčianok zvuk hymny pripomenul krásne časy našich „lazov“, keď bývala tribúna plná ako pri exhibičnom zápase prvú júnovú sobotu. K výslednej remíze 6:6 prispeli všetci, podstatné však bolo, že ľudia sa vrátili na štadión, kde ich bavili skvelí umelci s futbalovou loptou. Mnohí by sa nestratili na našich trávnikoch ani dnes. Na svoje si prišli aj deti pri autogramiáde, tanci a speve s Igorom Kmeťom a Petrom Pačútom. Medzi gratulantmi a divákmi nášho rodáka nechýbali funkcionári futbalového diania ako Dušan Radovský, Miroslav Vlk, Ladislav Gádoši. Za občanov Topoľčianok poďakoval jubilantovi starosta obce Juraj Mesko.

Text: Matúš Barát

**Foto: Radimír Siklienka
 FoTOP FOTOKLUB Topoľčianky**

Horný rad zľava: rozhodca Ivan Jedlovský, Ladislav Gádoši SFZ, Ján Kocian, Lukáš Haraslín, Miro Karhan, Ivo Knoflíček, Miro Petrovič, Jozef Piaček, Juraj Mesko starosta obce, Mário Studený, Igor Demo, Jaro Timko, Július Šimon, Ľuboš Moravčík, Stanislav Lieskovský, Ondrej Krištofik, Vlado Dostál, Tomáš Skuhravý, Ján Ďureje ml., Samo Belan, Peter Németh, Peter Drgoňa, Jozef Stümpel, Dušan Radolský, Erik Tonkovič, Martin Ondrejka
 Dolný rad zľava: Jozef Benč, Pavel Řehák, Miloš Čaládiak, Anton Dragúň, Igor Kmeťo, Ján Ďureje - prezident Československý lev, Libor Petrů, Robo Petrovický, Leo Gudas, Anton Brunovský, Petr Řehák, Dušan Herda, Jozef Barát, Tomáš Hučko, Jaroslav Dekýš, Igor Bališ, Peter Pačut, Dušan Gálik.